

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 4 ประการ คือ 1) ศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยี 2) ศึกษาระดับการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของเทคโนโลยี 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยี และ 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออกของเกษตรกรในเขตภาคเหนือตอนบน เก็บรวบรวมการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ทั้งการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ในประเด็นที่ต้องการรายละเอียด ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ เกษตรกรผู้ผลิตกระเจี๊ยบเขียวในภาคเหนือตอนบน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบพื้นที่ (Area Sampling) แบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตกระเจี๊ยบเขียวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ดำรงสถานะเป็นหัวหน้าครอบครัว มีอายุเฉลี่ย 43.92 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน แต่มีแรงงานที่ใช้ในการผลิตกระเจี๊ยบเขียว 2 คน เกษตรกรมีพื้นที่ในการทำเกษตรเฉลี่ย 8.13 ไร่ แต่มีพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกกระเจี๊ยบเขียว 1.38 ไร่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของเกษตรกรเองและพื้นที่เช่า โดยพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ห่างจากจุดซื้อผลผลิตเฉลี่ย 1.29 กิโลเมตร เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกองค์กรการเกษตร และใช้เส้นทางทางการเกษตรจาก ธกส., สหกรณ์การเกษตร, กลุ่มเกษตรกรและอื่นๆ

T 157902

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการผลิตกระเจี๊ยบเขียวโดยเฉลี่ย 1.61 ปี ผลผลิตกระเจี๊ยบเขียวเฉลี่ย 1,083.42 กิโลกรัม/ไร่ แบ่งเป็นผลผลิตที่ได้มาตรฐาน 933.67 กิโลกรัม/ไร่ และผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน 150.56 กิโลกรัม/ไร่ ราคาเฉลี่ยของผลผลิตที่ได้มาตรฐานเกรด A 8.98 บาท/กิโลกรัม เกรด B ราคาเฉลี่ย 7.23 บาท/กิโลกรัม และราคาเฉลี่ยของผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน 3.25 บาท/กิโลกรัม เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากการผลิตกระเจี๊ยบเขียว 12,085.05 บาท โดยมีต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดวัชพืชและค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 1,845.52 บาท

เกษตรกรรับรู้ข่าวลือเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตกระเจี๊ยบเขียวจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทผู้รับซื้อผลผลิตเป็นลำดับหนึ่ง รองลงมาคือ คนกลางรับซื้อผลผลิต และหัวหน้าจุดรับซื้อ เมื่อเกิดปัญหาในการผลิตกระเจี๊ยบเขียว เกษตรกรขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัท และเพื่อนบ้านตามลำดับ

การศึกษาระดับการรับรู้ในคุณลักษณะของเทคโนโลยีการผลิตกระเจี๊ยบเขียวพบว่าเกษตรกรมีการรับรู้ในเทคโนโลยีทุกด้านในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกระเจี๊ยบเขียวที่เห็นว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยยังพบอีกด้วยว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ที่ใช้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวสถานะการถือครองที่ดิน จำนวนแรงงานในครอบครัว ประสบการณ์การปลูก และรายได้จากการผลิตกระเจี๊ยบเขียวของเกษตรกรที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกระเจี๊ยบเขียวต่างกัน มีเพียงระดับการรับรู้ในเทคโนโลยีการผลิตที่ต่างกัน เท่านั้นที่มีผลทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกระเจี๊ยบเขียวของเกษตรกรแตกต่างกัน

การศึกษาแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการผลิตกระเจี๊ยบเขียว ปัญหาอุปสรรคที่เกษตรกรบางส่วนพบมาก ได้แก่ ปัญหาการป้องกันกำจัดแมลง การป้องกันกำจัดโรคพืช การเก็บเกี่ยว และการป้องกันกำจัดวัชพืช

การวิจัยเสนอข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ เช่น การดูแลรักษา การตลาด และปัจจัยการผลิต และเสนอแนะประเด็นการวิจัยครั้งต่อไป เช่น การวิจัยด้านต้นทุนการผลิต กลไกการตลาด และการหายุทธศาสตร์การพัฒนากระเจี๊ยบเขียวที่เหมาะสม เป็นต้น

ABSTRACT

TE 157902

This study has four objectives; 1) To study level of adoption of okra production's technology 2) To study farmers' level of perception in okra production's technology 3) To investigate some factors that relate to the level of adoption of okra production, and 4) To find out some problems in okra's production of okra producers in the upper northern region of Thailand.

The data were collected by means of interview schedule and depth interview from 200 samples of okra producers from several areas of Chiangmai, Chiangrai, Lumphoon and Nan which were selected by purposive, area and accidental sampling techniques. The collected quantitative data was analyzed by using SPSS/PC⁺ and qualitative data was analyzed by content analysis.

The study showed that most of okra producers were male with an average age of 43.92 years old and had completed a primary school. Most of them were head of the family with the average number of household members of 5 persons, and an average household labor of 2 persons. They had an average agricultural land of 8.13 rai, whereas an average okra growing land was only 1.38 rai. Most of okra growing land belongs to the producers themselves and some of the land were rented land. An average distance from okra plantation to a selling point is 1.29 kilometer. Most of okra producers were members of agricultural organizations, and credited loans from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC), agricultural cooperatives and farmer groups.

The okra producers have an average of 1.61 year in experience. Their average okra yield was 1,083.42 kg/rai, which was an average of on-grade yield of 933.67 kg/rai and was an average of out-of-grade yield of 150.56 kg/rai. Their average price of an on-grade A yield was 8.98 baht/kg, and their average price of an on-grade B yield was 7.23 baht/kg, whereas their average price of an out-of-grade yield was 3.25 baht/kg. Their average income from okra production was

TE 157902

12,085.08 baht, and their cost of inputs (eg. seed, insecticide and chemical fertilizer) was 1,845.52 baht.

The okra producers received information about okra production's technology from extension agencies of exported companies, and broker and sub-brokers respectively. They consulted extension agencies of exported companies and their neighbors when they faced some problems about okra production.

The study revealed that okra producers perceived okra production technology at a good level. They also adopted okra production's technology at a good level.

Furthermore, the study found that most of okra producers have no problem concerning okra production. Only some of them faced problems of insects, diseases, harvesting method, and weeds respectively.

Finally, the study had suggested several recommendations, such as okra production's management, okra marketing and inputs for production, for related organizations. It also recommended some topics for further research, such as the study on cost-benefit of okra production, market mechanism of okra production, and appropriate strategy for okra production's development.